

radgonskega okraja skoro vsi odločno želimo davčnega urada v Gornji Radgoni ne gledé na to, ali je to Bračkotu po volji ali ne, sledi iz peticij, ktere zdaj narodne občine v našem okraju ena za drugo pošiljajo na okr. finančno ministerstvo:

Te peticije se glasijo tako:

Sodnijski okraj Gornja Radgona, pod ktereга spada tudi naša občina, šteje 12863 prebivalcev. Med temi se je pri zadnjem ljudskem štetju dalo vpisati 12204 za Slovence in 410 za Nemce tako, da zavzema število Nemcev samo 3 2/3% prebivalstva.

Ker v celem okraju ni nobenega mesta in nobenega trga, prebivajo tu samo kmečki ljudje, ki so izključno zmožni slovenskega jezika. Vkljub temu še do danes naš sodnijski okraj nima lastnega c. kr. davčnega in depozitnega urada. Vsi prebivalci našega okraja morajo nositi svoje davke v glavni davčni urad v nemško mesto Radgono. Ker to mesto spada v tako imenovano nemško posest, vlada pri tem glavnem davčnem uradu tudi ne nastavlja nobenih uradnikov, ki bi bili zmožni obeh deželnih jezikov. Sploh je to edini slučaj v Avstriji, da se morajo sodnijska depozita pošiljati iz okrožja enega sodnega dvora v okrožje drugega.

Okrajna sodnija v Gornji Radgoni spada namreč v c. kr. okrožno sodišče Maribor; glavni davčni urad v Radgoni pa spada v okrožje c. kr. deželne sodnije v Gradcu. Vsled neznanja jezika ima ljudstvo v c. kr. davčnem uradu Radgoni velike težave, in je ustanovitev c. kr. davčnega urada v Gornji Radgoni nujna potreba. Podpisana občina toraj prosi visoko c. kr. finančno ministerstvo, da isto blagovoli ukrenoti, da se ustanovi posebni c. kr. davčni urad za Gornje Radgonski okraj.

Prosimo še vse občine, ktere dozdej take prošnje niso podpisale, naj jo podpišejo in pošljejo deželnemu poslancu dr. Franjo Rosini v Ljutomer ali pa naravnost na c. kr. finančno ministerstvo. Kapelčan.

Iz Celja. (Učiteljski shod.) Pretekli četrtek, 9. t. m., zbralo se je v Celji v Narodnem domu 500 slovenskih spodnještarskih učiteljev, torej pet šestink vseh. Sklical je shod g. Knaflič. Za predsednika je bil izbran g. Praprotnik. Pozdravi gg. poslance, društvi »Zavezo« in »Samopomoč«, g. nadzornika Vrečka, časniške poročevalce in vse zbrano učiteljsko.

Za tem razklada g. Knaflič, kako blago deluje dober učitelj 1) v šoli, kjer probuja mlada srca za vero in narodnost in sadi vanja mile cvetke ljubkih krepstij, 2) kako se trudi tudi zunaj šole z otroki, pa tudi z drugim ljudstvom: pri društvih, pri posojilnicah, s predavanji itd. Res plemenita in imenitna je naloga narodnega učitelja. Drugi govornik, g. Strmšek, slika zasoljeno-zasmehljivo, žalostno-šaljivo: kako tužno je sedanje stanje učiteljevo; kako potrebno je, da se mu vzboljša; kako nujno je, da se odpravijo krajevni plačilni razredi, ki so sami na sebi že krivični, tem bolj krivični pa, ker z njimi skrbi nemški deželni odbor zvičajno tako, da deva nemške učitelje v boljše, slovenske pa

v slabše razrede. Dalje g. Praprotnik ugovarja raznim ugovorom zoper vzboljšanje učiteljskih plač, razklada, kako spodobno je, da bi se jim priboljšalo, kaže, kolikega dobička bi to neslo tudi narodu našem, ker bi več in z večjim veseljem delovali zanj.

Sprejmo se sklepi: 1) naj se zjednači učiteljeva plača s plačo nižjih uradnikov, ki so menj omikani in imajo menj dela in truda; 2) da se odpravijo krajevni plačilni razredi; 3) da ne bi tako zvišanje zadelo ubožnejše sloje, prispevaj država deželam za učne namene s pripravnimi novimi prihodki. Potem nasvetuje g. Šmorancar resoluciji: 1) naj se odpravi tajno razredovanje učiteljevo, da bo vsak videl in vedel, kako ga presoja nadzornik; 2) naj se preosnuje preiskavanje zoper učitelja, da se bode mogel res zagovarjati, če ga kdo toži, a ne da bi ga, kakor sedaj, skrivaj tožili, skrivaj sodili in mu za hrbtom prisojali rabsodbo. Gena. Štupca se v krasnem govoru poteguje za to, da bi imele učiteljice ravno tako plačo kakor učitelji, ker imajo tudi iste dolžnosti.

Ista gospodična in gospa Kropaj nasvetovata, naj se toliko zanemarjenim učiteljem za ročna dela pomaga. Vsi ti predlogi se soglasno sprejmo. Razprava se je vnela samo o nasvetu, naj bi se omejilo število učiteljev. Govorili so o tem gospodje Štukelj, Gradišnik, Črnež, Cvahte in gđa. Štupca. Ni se sprejel, pač pa predlog, naj bi se pri vsprejemanju na žensko učiteljsko oziralo posebno na učiteljske hčerke. Vsi govorniki so prav lepo razpravljali in bili zahvaljeni z obilnim ploskom.

G. dr. Srnc in g. dr. Gregorec v imenu slovenskih državnih in deželnih poslancev izjavljata, da bodo storili, kolikor bode mogoče, da se njih opravičene težnje izpolnijo. Prišlo je tudi več pozdravil in brzojav. Če kdo pametno premisli sedanje gmotno stanje učiteljev, njih plemenito nalogo in obilni njih trud, z druge strani pa, kako so drugi bolje plačani, ki mnogo manj storé in se manj trudijo in manj znajo, želeti jim mora primerne vzboljšanja. Bog daj, da bi se v kratkem njih želje in njih sklepi uresničili!

Hum pri Ormoži. Občinske volitve so pri nas srečno končane. Izvoljeni so, razun dveh, sami dosedajni odborniki. V nedeljo, 12. t. m. so si ti odborniki enoglasno izvolili dosedajnega župana g. Martina Ivanuša svojim predstojnikom, kateri je zaporedoma to težavno breme nosil 19 let. Izvoljeni pa, zahvalivši se za to čast, odpove se odločno nadaljnemu županovanju, ker se noče dati od raznih ljudi nedolžno napadati in toževati.

Prigovarjanje, naj se vendar enkrat prevzame, ni pomagalo nič. Težko so se odborniki vdali. Pri drugi izvolitvi je bil z veliko večino izvoljen županom g. Matevž Podgorelec ml., kateri pa je raji plačal globo, kakor prevzel ta težavni posel. Pri tretji izvolitvi bil je potem enoglasno izvoljen g. Praprotnik Andraž županom, kateri se je vdal in prevzel, preseč vsestranske podpore.

Prvim svetovalcem je bil potem izvoljen g. Martin Ivanuša, drugim pa g. Mat. Masten. Tako je končana ta velikopomembna volitev. Hvala gosp. Martinu Ivanušu za vso trudapolno županovanje in delovanje dosedaj in uže za naprej, pa naj pozabi vso škodo, ki jo je imel. Več prilično.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) dr. Mihael Napotnik so se v ponedeljek odpeljali na Dunaj, da se udeležijo posvetovanja škofovskega odbora.

(Cerkvene novice.) V Hajdini pri Ptuj se je ustanovila Marijina družba krščanskih mladeničev, h kateri je pristopilo že 130 udov. — Č. g. Fr. Ogrizek, župnik v Črešnjah je obol el in se priporoča duhovnim tovarišem v molitev.

(Od meje.) V Št. Ilju v Slov. goricah so pred kratkim slovenski rodoljubi osnovali hranilnico in posojilnico. To pa seveda ondotne bojovite posili Nemce jako vznemirja. Zdi se, da snujejo na tihem proti-zavod, kajti dne 8. marca je v tukajšnjem nemškem jezikovnem društvu zdravnik dr. Maly pobiral deleže za neko posojilnico in hranilnico v Št. Ilju. Pazite, šentiljski rodoljubi, ter se branite vsakega tekmeča!

(Veliko veselje) so imeli dne 10. sušca šolski otroci in tudi nekateri odrasli v Framu. Med primerno cerkveno slovesnostjo so se jim razdelili birmski spomeniki, katere so jim mil. knez in škof izvolili poslati v znak, da so bili z njihovimi odgovori pri izpraševanju popolnoma zadovoljni.

(Iz Ljutomera) se nam piše: Naši »Südmarkovci« hočejo nemško prebivalstvo našega trga s tem pomnožiti, da s pomočjo »Südmarke« vabijo nemške obrtnike v Ljutomer na stradanje. Kedar se kateri uniči, ga pustijo samega v nadlogi, da pobegne v temni noči. Ljutomer pač ni ugoden kraj za prajzovske obrtnike. Polagoma zmanjka vsakemu sape. Tako se je zgodilo z mizarjem

mi je pa itak malo mar bilo za tuj denar. Še nekaj Vam povem, pa bolj tiho, samo na uho: hotel sem si v Aleksandriji kupiti nov, širok, lehek klobuk, ki bi me naj vročine varoval; pa nikjer nisem mogel primernega dobiti, ker imam — preveliko glavo, 60 cm. v obsegu!

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Hipoma objame s svojimi mehki rokami mlado deklico, klečočo pred njo, pritisne jo z nepopisno milobo dolgo in prisrčno na svoje srce ter gorko poljubi zopet nedolžno njeno čelo; spregovoriti ne more, le tiho pošilja vroče molitve proti nebu, naj blagoslovi Bog sam nje drago varovanko.

In Marjetica?

Sama ni vedela, kaj ji je; zdi se ji, da biva bolj v nebesih nego na zemlji. Svojim kipečim čutilom daje odduška le tiho ihteč, seže po roki kraljičini ter jo poljublja z gorečnostjo in spoštljivostjo.

Saj ji je bila dana večja sreča nego tisoč drugim njenim vrstnicam bodisi še tako visocega stanu; to, česar bi si sama ne upala želeti še v sanjah ne, bil je danes nje delež: že drugokrat počivala je ona, nekaj toli za-

puščena, zasramovana in zatirana sirota na ljubeznivem srcu tiste veličastne gospe, ki je nosila krono sv. Ljudevita na svoji glavi ter bila hčerka in vnukinja mogočnih cesarjev!

«Majhna kraljica,» ki je bila po plemenitosti svojega srca in vzvišenem svojem misljenju resnično kraljica, dosegla je vrhunec svoje sreče, ko jo je bila sama kraljica francoska s toliko ljubeznijo objela, poljubila in blagoslovila. Saj še niti slutila ni, kolika nesreča se bliža dan na dan njene visokejši zaščitnici in kako bode le prerano počilo nje blago srce v najbitkejših mukah in dušnih bolestitih.

«Kakšno srce! kakšno misljenje, koje bi dičilo kraljeve prestole!» zašepeta Marija Antoaneta, ter rahlo privzdigne z desnico glavico mladenke v svojem naročju. A kmalu premaga z vso silo mogočna čutila, ki jo pretresajo ter pravi ljubeznjivo očitač:

«Marjetica moja, ni dobro ako povprašujemo le svoje srce, kadar se nam je odločiti. Ti si objubo svojo storila brez pravega pomisleka, ko si bila tako razburjena, da niti vedela nisi, kaj delaš. Otroci moj, ali ti bode pač mogoče, tudi izpolniti to svojo objubo?»

«O moja kraljica, gotovo! Saj se je nisem niti trenutek skesala, in se je tudi nikoli ne bodem.»

«Ali si pa tudi pomislila,» nadaljuje kraljica, da te tvoja objuba za vselej prežene iz moje bližine? Ako se omožiš, prideš na moj dvor, ako pa ostaneš neporočena, ne morem te zaradi lastne tvoje sreče vzeti k sebi.»

«Veličanstvo, dobro vem vse to. Oh, prav to je največja žrtev vsega mojega življenja,» odvrne Marjetica s solznimi očmi. «Ne bogastvo ne čast, niti nobena pozemeljska sreča ni to, po čem hrepeni moje srce. Pa bivati v bližini moje kraljice ter njej posvetiti celo svoje življenje, vse svoje slabe moči zastaviti v njeni službi ter edino le njej posvetiti vso ljubezen svojega srca, to se mi je zdelo vedno največja sreča, koji bi za-me nobena druga ne bila jednaka. A prosim odpusčenja, Veličanstvo, da govorim popolnoma resnico, še višje mi je kralj nebeški in v njegovi službi in v njegovi ljubezni upam tudi najti zadostčenje za vse, kar moram žrtvovati in kar iz vsega srca položim sedaj k nogam moje kraljice.»

«Umejem, hčerka moja!» reče Marija Antoaneta z očividnim začudenjem, »dozdeva se mi, da si izvolila najboljši del, ki ti odvzet ne bode. Pa tolaži se; ker ne moreš priti ti h kraljici, prihajala pa bode ona čisto k tebi. Gospod sam mi je tebe izročil, zato ostanevi tudi združeni v življenju in smrti.

Piberlom, urarjem Kopejkom, čevljarjem A., s slikarjem Ortnerjem in te dni z novim brijačem. Zastonj je poštni Franček tako skrbno gojil svoje mustače, da bi imel kaj briti dajati, zastonj so se celo davčni adjunkti v prostih urah pečali z agitacijo za »südmarkovskega« brijača; nič ni pomagalo; čez osem kratkih dni ga je vzela noč in z njim 50 judeževih srebrnikov, katere je dobil od Südmärke za podporo.

(Pot okoli sveta.) Kadar bo dodelana velika sibirski železnica, bo trajala pot okoli sveta samo 33 dni. Stariši, kateri svojim dijakom v počitnicah ne znajo dati drugega dela, jih lahko pošljejo enkrat okoli sveta.

(Viničarska šola v Ljutomeru.) Dež. poslanec dr. Rosinu prišlo je od mnogo občin v ljutomerskem okraju in tudi od nekaterih občin v gornjeradgorskem okraju več peticij na deželni zbor za ustanovitev viničarske šole v Ljutomeru. Takova šola bi bila za ljutomerski, radgonski in ormoški okraj velike koristi. Zato je želeli, da bi tudi občine iz ormoškega okraja prosile. Morebiti se bo deželni odbor dal vendar enkrat omehčati.

(Načelnikom mariborske postaje) je imenovan E. Hauser, dosedaj višji oficijal v Celju. Slabo ga priporoča pri treznih in mirnih Mariborčanih pohvala celjske »Vahtarce«, ki izjavlja, da je bila v Celju z njim popolnoma zadovoljna. Mi se tolažimo, da načelnik mariborske postaje še ni najvišji gospod južne železnice.

(Odvetniško delo) umrlega dr. Jakoba Ploja bo oskrboval po sklepu odvetniške zbornice dr. Fr. Jurtela.

(Birmovanje v naši škofiji) bode: Dne 3. junija v Vuhredu, 4. junija v Vuzenici, 5. junija v Trbonjah, 6. junija pri Sv. Primožu na Pohorju, 7. junija pri Sv. Antonu in 8. v Ribnici na Pohorju. V dekaniji slov. bistrski: Dne 28. maja v Gornji Polskavi, 30. maja v Čresnjevcu, 11. junija v Slov. Bistrici, 12. junija pri Sv. Martinu na Pohorju, 13. junija v Tinjah, 14. pri Sv. Venčeslu, 15. v Laporju, 16. v Majšpergu, 17. v Makolah, 18. v Studenicah in 20. junija v Poličanah. V konjiški dekaniji: Dne 25. junija v Ločah in pri Sv. Jerneju, 26. v Špitaliču in Žičah, 27. v Prihovi, 29. v Konjicah, 1. julija v Stranicah, 2. v Zrečju, 3. pri Sv. Kunigundi, 4. v Skomarju, 30. julija v Čadramu in 1. avgusta na Keblu. V dekaniji Nova cerkev: 5. julija v Vitanju, 6. julija pri Sv. Joštu, 8. na Doberni, 9. pri Novi cerkvi, 10. v Čresnjicah, 11. pri Sv. Martinu in 13. julija v Vojniku.

A povej mi hčerka moja, kam merijo tvoje misli in želje, da lahko ukrenem vse, kar bi bilo morda potrebno.

Marjetica razloži s kraja nekoliko plaho, a kmalu z modro zgovornostjo o tem, kako si misli svoje prihodnje življenje. Besede njene bile so polne mladostnega navdušenja, čudne ognjevitosti in polne svetega prepričanja.

Marija Antoaneta bila je začetkom vsa iznenadena; ugovarjala je Marjetici ter ji razkrila prav resno različne pomisleke in dvome; pa Marjetica bila je za vse pripravljena, saj je že tolikokrat prevdarjala in premišljevala o vsem, kar utegne nasprotovati njenim težnjam. Vedela je torej kraljici vselej tako pametno, modro a vendar ponižno in krotko odgovoriti, da ji končno k vsemu pritrdi visoka gospa. Le jedna ovira se ni dala odstraniti. Marjetica še je bila premlada, da bi mogla samostojno voditi in urejevati kakovo sirotišnico.

A ljubezen je najdljiva. Marija Antoaneta jo namerjava poslati za določen čas v najimenitnejše sirotišnice in otroška zavetišča, naj se priuči vsega, česa ji bode treba v velikem poklicu, kojega si je izvolila. V dveh ali treh letih dosega bode potrebno starost, do tega časa pa hoče kraljica sama sezidati lepo poslopje ter ga oskrbeti z vsem potrebnim, da bode v njem nekdaž zadovoljna nje

(Slovanska kri.) Dne 12. marca so imeli južnoavstrijski nemški turnarji v Ljubnem shod, pri katerem so hvalisali in povzdigovali nemštvo ljudje, ki nosijo imena, kakor Čermak, Dzinski, Gorjup, Podpečnik, Ferjen, Kolenc, Duhač, Čizek, Blažek itd. Slovanska kri, a nemško mišljenje! Voditelji Nemcev so ponemčeni Slovani!

(Redka starost.) Pred štirinajstimi dnevi 23. p. m. je pri Sv. Petru pri Radgoni izročil ruški gospod župnik hladni zemlji svojega zelo starega očeta Simona Burcarja, bivšega kmeta z Ivanjšovec, v spremstvu štirih drugih duhovnikov. Rajni Simon se je narodil 22. okt. 1806. l., preživel je torej skoraj celo stoletje. Mnogo je doživel in tudi znal pripovedovati, celo francosko vojsko se je pomnil. Vse svoje otroke je lepo izredil in oskrbel. L. 1883. je obhajal pri Sv. Petru pri Radgoni s svojo ženo zlato gostijo, sin sreberno mašo, in hčerka, ki je domačo kmetijo prevzela, poroko; zares redka slovesnost. Izgledno je bilo rajnega očeta življenje. Svetila mu večna luč.

(V Marenbergu) se letos ne bode volitev v okrajni zastop. Vsled raznih reklamacij se je potrjenje načelnika za okrajni zastop zavleklo za eno celo leto, tako da zastopu doteče obrok še leta 1900. Ker je moral vodja posili Nemcev v dravski dolini, vesploštovani Dietinger, p. d. Juneker vsled sitnih nezgod odložiti načelnništvo, je bil pred kratkim načelnikom izvoljen bivši Čeh, a sedaj marenberski nemški tržan Langer, namestnikom pa velenemec Erber na Muti.

(Iz Merčesele) nam poročajo: Danes Vam hočem še nekoliko povedati o agitovanju našega Peričnega Franceta za prihodnje občinske volitve. Pred 12letmi bil je izvoljen za župana vzgleden mož Anton Kozole. Predno je pretekla triletna doba županovanja, je pa blagi mož umrl. Ob njegovem mrtvaškem odru so žalujoči odborniki sklenili, da mu bodo iz občinske blagajnice kupili 11 sveč, s katerimi mu hočejo pri sprevedu izkazati poslednjo čast. Sklenjeno, storjeno! Celih 12 let se ni nikdo zato brigal; še le zdaj, ko hoče omenjeni France stopiti na občinsko lestvo, je to zadevo spravil na dan, da bi lažje stare poštene odbornike pripravil pri volilcih ob priljubljenost. Toda, dragi France, zaman bodo vse Tvoje umetnosti, zmaga bo na naši strani, na strani slovensko katoliških mož.

(Iz Kozjega.) Prihodnji ponedeljek, dne 20. marca, bodo v našem trgu občinske volitve, katere so za nas Slovence velike važnosti. Rojaki, pokažimo, da smo gospo-

prednica — Marjetica — kakor tudi revne deklice, ki bodo tu bivale v srečnem varstvu.

(Dalje prihodnjic).

Smešničar.

K sedmi božji zapovedi. Deček: »Oče, rokavico sem našel!«

Oče: »Samo jedno?«

Deček: »Da! Na drugi je še mož sedel!«

* * *

Nič ne maraj! Mihec lazi po blatu in reče tovarišu, ki ga opazuje: »No Cirilček, zakaj ne greš k meni v lužo?«

Cirilček: »Ne grem! Ko bi prišel blaten domov, pa bi me mama preteplila!«

Mihec: »Ej kaj to! Jaz bom tudi tepen, pa ne maram nič za to!«

* * *

Dobro je zračunil. Oče: »Povej mi, Pavlek, ali si se že učil v šoli računati?«

Pavlek: »Že, oče!«

Oče: »Izračuni mi torej to! Dva voznička sta 8 km. narazen; oni, ki je spredi, vozi vsako uro 2 km počasneje nego oni, ki je zadi; — kje se snideta!«

Pavlek: »V krčmi!«

darji na lastnih tleh, pokažimo narodno zvest in probujenost. Naj nobeden ne ostane doma, ampak srčno na volišče! Ob 8. uri se shajamo v Kozjem v prostorih narodnega gostilničarja g. Gučka.

(Požar.) Velika nesreča je zadela v petek zvečer o večni luči g. Mihaela Horvata, krčmarja zunaj Kozjega na cesti proti Pilštanju. Začelo je v živinskem hlevu goreti, da so konje in govejo živino komaj rešili, a 17 svinj je vendarle zgorelo. Tudi velik kozolec je postal žrtva plamena, le hiša je ostala. Zavarovano je bilo le za malo svoto, torej škode veliko. Vse obžaluje vrlega narodnjaka g. Horvata, a naj ga tolaži, da ljubi Bog z eno roko jemlje, a z dvema daje.

(Potres.) Tudi na Zdolah pri Kozjem smo čutili prav močan potres 4. marca ob 2. uri popoldan, tako, da so kar šipe zažvenketale. Večje nesreče ni bilo.

(Samomor.) V predzadnji petek, dne 3. marca se je v Kozjem ustrelil v postelji okrog 5. ure zjutraj finančni nadpaznik Reberšak, rodom Konjičan. Vzrok je bil baje, da bi bil moral biti za kazen premeščen in degradovan.

(Sv. Barbara pri Vurbergu.) Tukaj umrla 13. t. j. ponedeljek gospa nadučiteljjeva vdova Helena Šuen v 54. letu. Bila je izvanredno šaljiva in blaga duša. Bog ji daj večni mir!

(Viničarska šola v Ljutomeru.) Z dne 14. marca se nam piše iz Gradca: V prvi seji dež. zbora predložil je poslanec dr. Rosina eden in dvajset prošelj za ustanovitev viničarske šole v Ljutomeru s slovenskim učnim jezikom. Take prošnje so podpisale sledeče občine: v gornjeradgorskem okraji: Kapela, Radenci, Murski vrh, Zasadi, Rihtarovci in Turjanci, Hrastje in Mota, Ovčeslavci; v ormoškem okraji: Veličan, Litmerk, Mihálovci, Žerovnici in Brebrovnik; v ljutomerskem okraji: Cezanjevci, Cven, Branoslavci, Presiha, Kamenščak, Radislavci, Moravci, Mala Nedelja, Godomeri in trg Veržej. Tem prošnjam pridružile se bodo nedvomno še druge občine imenovanih treh sodnih okrajev.

(Poskušeni samomor igralke.) Pretečeno nedeljo zvečer hotela se je usmrtiti v garderobi celjskega nemškega gledišča med predstavo neka igralka, imenom Lola Ranzola, s tem da je sprožila proti sebi samokres. Smrtno ranjeno prepeljali so v bolnico. Vzrok njenega djanja so baje dolgovi.

(Za zvišenje učiteljskih plač) je krajni šolski svet Sv. Jurij ob Ščavnici enoglasno vsprejel prošnjo ter jo izročil deželnemu poslancu g. dr. Rosini, in ga naprosil, da isto predloži visokemu dež. zboru ter povspešuje opravičene tirjatve učiteljstva, kolikor se bo dalo.

(Bralno društvo za ljutomersko okoličje) čuda lepo napreduje. Števila udov bliža se že drugi stotini. V treh izposojevalnih urah se je že izposodilo okoli 150 knjig. Celo okoliško ljudstvo se zelo zanima za društvo. Treba bode le mnogo knjig, katerih si za začetek društvo ne more samo nakupiti, ker udnina more biti mala, stroški pa so primeroma le zdatni. Zato prosimo tiste prijatelje ljutomerske okolice, ki hranijo kakove lepe spomine na ta lepi kos slovenske domovine, naj se spomnijo tega prekoristnega društva ali z novci ali s knjigami. To društvo bode postalo prava narodna knjižnica.

(Iz Dravograda.) Včeraj 15. marca popoldan je bil pogreb veleč. gospoda Antona Vakonika, prošta v Spodnjem Dravogradu.

(Hans Kordon) bivši naš tovariš, urednik pri »Marburgerci« je bil v Bolcanu zaradi tiskovnega pregreška obsojen na 3 mesece stroge ječe. Saperlot, to bo sedaj jokanja pri Kraliku! Res velika kazen! Obžalujemo so-trpina!

(V pojasnilo!) Da ustrežemo različnim vprašanjem v zadevi lista »Slovenska za druga«, kateri izhaja počenski od novega leta v Celji, naznanjamo, da smo poizvedeli, da nima »Zveza slovenskih posojilnic v Celju« s tem listom nikake zveze. Listu, kateri se

imenuje glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug, je pravi izdajatelj le gospod Ivan Lapajne v Krškem. Posojilnice, katere stoje torej v naši marljivi »Zvezi slovenskih posojilnic v Celju,« naj izvolijo naše pojasnilo vzeti na znanje, in se naj z eventualnimi nadaljnimi vprašanji v tej zadevi obračajo naravnost na Zvezo v Celje.

(Iz Koroške.) Da se Koroška hitreje ponemči, ustanovila se bode v Celovcu za priprosto ljudstvo knjižnica, ki bode gojila prusko-nemški duh. Tega podjetja se je lotila »Südmärka« in je nabrala okrog 1000 gld. Za zidanje nemške šole v Borovljah na slovenskem Koroškem je dala »Südm.« 1000 gld., »Schulverein« pa 3000 gld. — V Celovcu hočejo mestni očetje uvesti, da nosi policija namesto sedanjih klobukov pruske »pikelaube.« Le tako naprej!

(Iz kozjanskega okraja) nam poročajo, da se ni bati, da bi prevorska občina in prevorski župan zajadrili v nemškutarnstvo. Z radostjo smo vsprejeli to obvestilo.

(Občinske volitve) v Zdolah pri Brezicah so se zvršile za slovensko stranko celo ugodno. Nemškutarija, ki se je hotela vtihotapiti, je odbita in še nadalje bo nam županov in v našem jeziku uradoval Slovenec.

(Nekaj o Zoffu.) Iz Šostanja nam pišejo: G. Zoff, ali bo že davno obljubljeni peti razred po Veliki noči otvorjen ali ne? Ali se bo moralo zopet po leti poučevati v prenapolnjenih razredih? Kje je pedagogika, kje zdravstveni oziri? Za peti razred, g. Zoff, blagovolite skrbeti, ne pa za g. Lichteneggerja!

(Zavedne občine.) V področje velikonedeljske c. kr. pošte spadajoče občine Velikanedelja, Sodinci, Vičanci, Podgorci, Cvetkovci in Trgovišče vložile so po g. drž. poslancu Žičkarju prošnjo trgovinskemu ministru za dvojezični napis in pečat pri Veliki nedelji.

(Duhovniške spremembe.) Na Dunaju je umrl dne 19. febr. lazarist in jubilar, čast. gosp. Franc Cajnkar, star 90 let. Od leta 1854—1863 je bil nastavljen pri sv. Jožefu v Celju. Na Dunaju žalujejo za njim Slovani, katere je rad spovedoval, in stanovski sobratje, katere je ljubil. Pokojnik je bil rojen pri sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo l. 1809, v mašnika posvečen l. 1836 v Gradcu; služboval je kot kapelan po Slovenskem in po ustanovitvi misijonske hiše pri sv. Jožefu v Celju bil med prvimi duhovniki, ki so tam vstopili; nad 30 let je bil na Dunaju. Večna mu luč! — V Celju je umrl dne 10. marca gvardijan kapucinskega samostana o. Gregor Jenič. Doma iz Kranjskega, je bil več let gvardijan v Krškem in Celju. Č. g. Jak. Vidovič, župnik v Št. Lenartu pri Laškem trgu je vsopil vsled bolezni v pokoj, tje pride kot provizor č. g. Franc Časl iz Kamnice; v Kamnico pride č. g. Ivan Topolnik iz Dobrne.

Društvene zadeve.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali sl. marib. posojilnica 700 K, blagor. g. dr. Jern. Glančnik 200 K, sl. posojilnica v Brezicah 20 K, neimenovan dobrotnik iz Sv. Petra pri Radgoni 10 K, č. g. Klepač, župnik 6 K, bl. g. Wanous, trgovec v Radgoni 6 K.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruga.

(Iz Žalca.)

Slišali smo, da zamore vsak ud iz zadruge izstopiti, kedar hoče, oziroma sme svoj delež prepustiti drugemu. Kaj pa tedaj, ako ud zadruge umrje, kaj se takrat zgodi z njegovim deležem. Na to vprašanje nam odgovori § 10 združnih pravil, ki se glasi: »§ 10. Ako kak združnik umre, neha biti ud zadruge koncem istega leta, v katerem je umrl. Do konca dotičnega leta nadaljuje dedič zmrlega združništvo.« Torej kakor je iz rečenega razvidno, je za vsak slučaj preskrbljeno, da res ne more noben združnik svojega imetja pri zadruzi izgubiti.

Sedaj pa je potreba vedeti, kako se vrši poravnane med zadruzo in med izstopivšim udom. To nam pojasni § 11, kateri se glasi: »§ 11. Poravnane med izstopivšim udom in zadruzo vrši se na podlagi njegovih deležev v razmerji vseh združnih deležev in na podlagi bilance opravnega leta, koncem katerega je dotičnik izstopil. Deležni imetek se mora v šestih mescih po izstopu izplačati; do rezervnega zaklada in do drugega premoženja zadruge nima izstopivši nikakih pravic; ako pa premoženje z uštevnim rezervnim zakladom in z vso združno imovino ne pokrije dolgov, mora izstopivši k primanjkljaju upravnega leta toliko doplačati, v kolikor ga k temu veže § 44. teh pravil. Tožbo izstopivšega na izplačilo njegovega opravnega deleža zastara v dveh letih. Ako bi se zadruza v teku šestih mesecev po izstopu združnika razšla ali razpustila, tedaj je njegov izstop neveljaven.«

Iz tega paragrafa je razvidno, kako da se vrši račun izstopivšega uda z zadruzo. Recimo, da izstopi ud zadruge 1. julija. Njegov izstop se vzame na znanje in koncem tistega leta se izplača delež in pa obresti, ter ves čisti dobiček, kateri pride po računu na njegov delež. Torej ne samo delež in obresti dobi izstopivši nazaj, nego tudi ves dobiček, kateri bi se to leto razdelil med ude, in kateri bi prišel na njegov delež, le od rezervnega zaklada in drugega združnega premoženja se nič ne izplača. Pa že to je jako lepo in vabljivo, da ako izstopim iz zadruge, da dobim delež z obresti vred in še dobiček od zadruge povrnjen. Le v tistem slučaju, ako bi imela v tistem letu, ko ud izstopi, zadruza dolgove, tedaj ima zadruza pravico si pridržati naj prvo obresti od deleža in ako bi to ne zadostovalo, še delež sam. In to je jako modro radi tega, ker, ako je bil poprej ud zadruge zadovoljen, ko je vlek dobiček od zadruge, mora biti še sedaj zadovoljen, ko pomaga pokriti izgubo, katera pa itak ne more več znašati, kakor je delež visok in to je k večjemu 6 gld. Da pa ve vsaki ud, da se vsaki račun z njim in zadruzo vrši postavno, zato pa je § 12. pravil, ki se glasi: »§ 12. Pravno razmerje zadruge in njenih udov se ravna po postavi in določbah teh pravil.« Torej vse, kar se vrši, se vrši na podlagi postave in na podlagi teh pravil. Ni se potemtakem treba bati prevare ali goljufije, kajti vsakega uda varuje postava in ga varujejo ta pravila, vsled tega sme biti vsakateri brez strahu in z zaupanjem ud zadruge.

Zdaj pa hočemo pogledati nekoliko dalje, videti hočemo, kake pravice da imajo udje zadruge. To nam bode pa razjasnil naslednji paragraf združnih pravil, kateri se glasi: »§ 13. Vsak združnik ima pravico: 1. zahajati h glavnim zborovanjem in se vdeleževati posvetovanja, glasovanja in volitve (§ 28, odstavek 5); 2. posluževati se združnih nagrad po razmerju za to veljavnih določb, posebno pa, da se pravočasno izvrši njegovo naročilo, tičeče se kakega kupa ali kake prodaje; 3. participirati po določbah teh pravil na naslovnem dobičku.« Iz tega paragrafa je razvidno, kake in koliko pravic da ima vsaki ud zadruge. Vsaki ud sme zahajati k zborovanjem, staviti tam predloge in nasvete, sme voliti v načelnstvo in voljen biti, sme zahtevati, da se njegovo blago proda ali blago za njega kupi, sme se posluževati združnih naprav, strojev, učilnic, zavodov, je zraven, ko se deli dobiček zadruge in dobi po razmerju deležev svoj del tega dobička. Kaj ne, dragi čitatelj, da bodeš vskliknil in rekel, zares, to je pa v resnici poštena naprava, ker da svojim udom sploh vse pravice, katere merijo na povzdigo blagostanja in imetja kmetovalca. In vem, da kdor bode to pazljivo prebral in dobro premislil, ne bode dalje premišljeval, ampak takoj gledal, da postane ud te ali one kmetijske zadruge. Ker pa vsak človek, kateri ima kake pravice, mora imeti tudi dolžnosti, zato morajo tudi udje zadruge imeti svoje

dolžnosti, in kake dolžnosti so to, bomo takoj slišali. Paragraf 14. se glasi: »Vsak združnik ima dolžnosti: 1. da izpolnjuje določbe teh pravil, opravnega in poslovnega reda; 2. da ne vstopi kot ud pri kakšnem drugem enakem podjetju, ako nima zato izrečenega dovoljenja zadruge; 3. da vse potrebščine za poljedelstvo, katere bi imel drugod naročiti in jih zadruza skupno naročuje pri tej dobiva ali napravlja; 4. da si po določbi § 17. vsaj eden delež pridobi in tega kakor predpisano, vplača; 5. da plača v rezervni zaklad te zadruge spadajočo vstopnino, in sicer koj pri vstopu, katera znaša enkrat za vselej 2 gld.; 6. da je zadruzi za njene dolžnosti in zaveze po določbi združne postave s svojim opravnim deležem in še s svoto, katera je njegovemu deležu jednaka, porok.«

Te tukaj našete dolžnosti mora izpolnjevati vsak ud zadruge, katere pa nikakor niso v primerju proti pravicam, katere ima on do zadruge. Da more vsak izpolnjevati predpise pravil, plačati enkrat za vselej vstopnino, uplačati delež, kateri pa je njegova last, to mora vsaki sprevideti, da mora storiti, ker inace bi ne bilo reda, in da mora vsak skoz posredovanje zadruge kupovati potrebščine poljedeljstva in prodajati svojo blago, to je samo ob sebi umevno, da mora, kajti drugače bi pač zadruzi potreba ne bilo, in bi se ljudstvo izsesavalo kakor se izsesava sedaj. Te dolžnosti udov so torej tako lahke, da njih lahko sprejme vsaki človek, kateri je pošten in s kmetom dobro in pošteno želi.

Ivan Kač.

Otrokom in ženskam dajati bobovo kavo, to so spoznali že pred leti zdravniki in učenjaki, in pred kratkim zopet znan dunajski večak, kot pregrešek proti njih zdravju in telesni moči. Vendar imajo v mnogih družinah še vedno pogubno navado, da prično dan s to pijačo, ki jim razburja živce, in jo prineso večkrat tudi popoldne na mizo. Ali naj se potem čudimo, ako se v boljših družinah, kjer se otroci vrh tega duševno, in v ubožnejših družinah, kjer se žene telesno prenapenja, da se vedno bolj množi število bledolčnih, malokrvnih, nervoznih in slabotnih ljudi? In vendar more odpraviti vsakdo to škodljivo navado, katero imajo ljudje le iz nevednosti. Kjer se nočejo starši valed dolgoletne navade takoj odreči bobovi kavi, tam jo lahko mešajo s Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, sprva po jedno tretino, pozneje pa vsake kave polovico, in tako zboljšajo kavi okus in jo store skoro neškodljivo. Za otroke do petnajstega leta pa, zlasti za deklice, za bolne in slabotne osebe naj bi se nikar ne strašili malega truda, da jim pripravljajo prav močno Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, in sicer brez bobove kave, je redilna in zdrava in ugaja vedno bolj, čim dalje jo kdo pije. Dobi se povsod pristna v znanih izvirnih zavitkih, čuva naj se pa pred vsakim ponarejenjem, zlasti takim blagom, ki se dobiva »na vago,« in katero se dostikrat napačno imenuje »Kathreinerjeva kava na vago,« ki pa v resnici nima prav nič skupnega s pravo sladno kavo.

Listnica uredništva. G. Milivoju: Mi smo že sili Vaših vednih nasvetov. Za list še niste doslej ne pisali niti besedice, za urednika pa že obilico nasvetov. Vedite, da ima urednik nasvetov vedno polne koše, rokopisov pa mu pogosto primanjkuje. Torej nasvete ohranite zase, rokopise pa pošljite nam! — Mnogim dopisnikom: Zopet nam ni bilo mogoče nekaterih večjih spisov spraviti v list. Prosimo potrpljenja in kratkih poročil!

Loterijske številke.

Gradec 5. marca 1899: 18, 34, 48, 4, 25
Dunaj » » » 44, 40, 25, 37, 77

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznani. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v »Slov. Gosp.«) 3-3

Bažnata obleka iz surove svile gld. 8'65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussors in Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gold. 65 kr. — v najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.